

Neděle 17.3.2019 – 1. nedělní kázání na téma křtu v rámci 40 dní s Biblií

Izajáš 40

1„Potěšte, potěšte můj lid,“ praví váš Bůh.

2Mluvte k srdci Jeruzaléma, provolejte k němu: Čas jeho služby se naplnil, odpykal si své provinění. Vždyť z Hospodinovy ruky přijal dvojnásobně za všechny své hříchy.

3Hlas volajícího: „Připravte na poušti cestu Hospodinu! Vyrovnajte na pustině silnici pro našeho Boha!

4Každé údolí ať je vyvýšeno, každá hora a pahorek sniženy. Pahorkatina ať v rovinu se změní a horské hřbety v pláně.

5I zjeví se Hospodinova sláva a všechno tvorstvo společně spatří, že promluvila Hospodinova ústa.“

6Hlas toho, jenž praví: „Volej!“ I otázal se: „Co mám volat?“ „Všechno tvorstvo je tráva a všechna jeho spolehlivost jak polní kvítí.

7Tráva usychá, květ vadne, zavane-li na něj vítr Hospodinův. Věru, lid je pouhá tráva.

8Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stále navěky.“

9Vystup si na horu vysokou, Sijóne, který neseš radostnou zvěst, co nejvíc zesil svůj hlas, Jeruzaléme, který neseš radostnou zvěst, zesil jej, neboj se! Řekni judským městům: „Hle, váš Bůh!

10Panovník Hospodin přichází s mocí, jeho paže se ujme vlády. Hle, svoji mzdu má s sebou, u sebe svůj výdělek.

11Jak pastýř pase své stádo, beránky svou paží shromažďuje, v náručí je nosí, březí ovečky šetrně vede.“

Žalmy 24

1Davidův; žalm . Hospodinova je země se vším, co je na ní, svět i ti, kdo na něm sídlí.

2To on základ na mořích jí kladl, pevně ji usadil nad vodními proudy.

3Kdo vystoupí na Hospodinovu horu? A kdo stanout smí na jeho svatém místě?

4Ten, kdo má čisté ruce a srdce ryzí, ten, kdo nezneužije mou duši, ten, kdo nepřisáhá lstivě.

5Ten dojde požehnání od Hospodina, spravedlnosti od Boha, své spásy.

6To je pokolení těch, kdo se na jeho vůli dotazují. Ti, kdo hledají tvou tvář – toť Jákob.

7Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše se zvedněte, vchody věčné, ať může vejít Král slávy.

8Kdo to je Král slávy? Hospodin, mocný bohatýr, Hospodin, bohatýr v boji.

9Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše je zvedněte, vchody věčné, ať může vejít Král slávy.

10Kdo to je Král slávy? Hospodin zástupů, on je Král slávy!

Marek 1

1Počátek evangelia Ježíše Krista, Syna Božího.

2Je psáno u proroka Izaiáše: „Hle, já posílám posla před tvou tvář, aby ti připravil cestu.

3Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnajte mu stezky!“

4To se stalo, když Jan Křtitel vystoupil na poušti a kázal: „Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpuštění hříchů.“

5Celá judská krajina i všichni z Jeruzaléma vycházeli k němu, vyznávali své hříchy a dávali se od něho křtít v řece Jordánu.

6Jan byl oděn velbloudí srstí, měl kožený pás kolem boků a jedl kobylinky a med divokých včel.

7A kázal: „Za mnou přichází někdo silnější, než jsem já; nejsem hoden, abych se sklonil a rozvázal řemínek jeho obuvi.

8Já jsem vás křtil vodou, on vás bude křtít Duchem svatým.“

9V těch dnech přišel Ježíš z Nazareta v Galileji a byl v Jordánu od Jana pokřtěn.

10Vtom, jak vystupoval z vody, uviděl nebesa rozevřená a Ducha, který jako holubice sestupuje na něj.

11A z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.“

Kázání

Milí přátelé, dnešní neděle je první nedělí v období 40 dní před Velikonocemi. Toto období je v církvi tradičně pojímáno jako období příprav na prožití Velikonoc. Velikonoce jako největší křesťanské svátky jsou a nebo mají být něčím tak výjimečným, že má smysl se na ně dopředu chystat – připravit se, abychom neminuli to, co nám mohou přinést.

Rada Církve Bratrské už po několikáté přichází s programem zvaným 40 dní s Bibli. Neboť studium Bible je určitě jedním z nejlepších způsobů, jak se na Velikonoce připravit. Letošní cyklus 40 dní s Bibli je nazván „Jste pokřtěni v Krista.“ V minulosti – v podstatě na počátku církve - bylo totiž běžné, že ti, kdo měli být pokřtěni procházeli právě v tomto období přípravou ke křtu a o Velikonocích pak byli křtěni. Rada CB nám tedy předkládá sérii biblických textů, které nám mohou pomoci pochopit či znovu si uvědomit, co to znamená být pokřtěn v Krista. V tu dnešní neděli se tedy zamysleme nad křtem, tak jak jej popisuje Markovo evangelium. Přečteme si příběh o Janu Křtiteli, neboť církevní křest navazuje na křest Janův a byl to Janův křest, kterým byl pokřtěn i sám Pán Ježíš Kristus.

Čtení Marek 1,1-11

Prameny křtu

Markovo evangelium začíná odkazem na starý zákon. Ježíš, Boží syn, se nezjevuje nějak náhodně. Ježíš přichází, protože jej Bůh poslal. Bůh plní své sliby. Před Ježíšem však posílá ještě jednoho posla – Jana Křtitele. I on sám je splněním Božího slibu a on sám je vlastně posledním prorokem ve stylu starého zákona. Jan Křtitel tedy přichází jako Boží posel – jako prorok, který lidem zvěstuje příchod spasitele. V úvodu jsme četli to místo z proroka Izaiáše, na které Jan navazuje. Izaiáš tam slíbujeme, že Bůh přijde a ujme se vlády, přijde a povede svůj lid jako pastýř. Tato slovní spojení odkazují na starozákonní exodus – tedy vyjití Izraelců z Egypta, odchod do země zaslíbené. Izaiáš a teď vlastně i Jan Křtitel tedy ohlašují nový exodus – vysvobození z otroctví a odchod do země svobody.

Toto je radostné a veselé – Bůh slíbujeme záchranu a pomoc. Toto my lidi rádi slyšíme. Stejně tak v době Jana Křtitele to lidé rádi slyšeli. Ty řeči o vysvobozujícím Bohu si totiž často překládali do politického významu a čekali, že to bude začátek nějakého národně osvobozenického hnutí s nebeskou podporou. Konečně se zbavíme Římanů, bude tu svoboda, nebude nám vládnout cizák.

Dnes víme, že takhle to Jan Křtitel ani Ježíš úplně nemysleli, ale jejich posluchači chtěli slyšet toto

poselství. Chtěli politickou svobodu a moc nemysleli na jiné věci.

Jenže i exodus i Izaiášovo proroctví v sobě mají i druhou stránku – nejen zaslíbení svobody, ale také jakýsi požadavek na posluchače - Připravte cestu pro Pána Boha – tedy připravte se na jeho příchod. A Jan to pak říká zcela jasně – činite pokání – vyznejte a opusťte své hříchy.

To pozadí křtu – to z čeho křest vyplývá tedy v sobě nese tyto dvě stránky – na jedné straně je tu Bůh, který přináší svobodu – ale to primárně svobodu od hříchu a na druhé straně je tu člověk, který se má připravit, očistit, vzdát zlého, aby to Boží volání ke svobodě mohl slyšet a přijmout. Ve křtu se tedy potkává Boží snaha o vysvobození, zachránění člověka s lidským aktivním souhlasem, s lidským přitakáním k tomu, že jsem hříšník, ale že toužím po svobodě od hříchu.

Křest tedy připomíná jak Boží sliby a jeho zájem o nás, tak také naši opravdovou touhu po změně, po očištění a vysvobození.

Boží posel – Boží pozvání

Jan křtitel tedy přináší Boží pozvání k pokání a očištění. Sám ilustruje tu snahu o čistotu a neposkvrněnost svým asketickým způsobem života – jako by chtěl ukázat, že to, co je důležité je oddělit se od zlého – byť by to stálo i nějaké pohodlí či postavení. Jan je přímý a nekompromisní ve věci hříchu – je náročný na lidi kolem sebe – zejména na krále, který má být přece příkladem svému lidu, ale lidi jeho poselství kupodivu přijímají, protože je autentické, on je přece stejně náročný na sebe. Neplatí o něm, že káže vodu a pije víno, je pravdivý – svá jednoznačná slova, doprovází jednoznačným životem ... a lidé za ním jdou.

Janovo poselství přitom není na první pohled příjemné: Činite pokání a dejte se pokřtít na odpuštění hříchů.

Z toho textu není úplně jasné, zda křest je vlastně završením a nebo jenom začátkem pokání. Jasně ale je, že křest souvisí s pokáním – pokání je to, k čemu Jan Křtitel zve. To je ten způsob, jak se připravuje a vyrovnává cesta Pánu. Janovo poselství tedy není možná prvoplánově přitažlivé, ale je to slovo pro toho, kdo už přišel na to, že s ním všechno není v pořádku. Je to slovo pro toho, kdo si přiznává, že není dokonalý, pro toho, kdo poznal, že ty zásadní problémy života nejsou v tom, co kdo udělal mně, ale co jsem já udělal či neudělal druhým.

Janovo pozvání ke křtu je tedy pozváním k vyznání toho, co nás trápí – zejména ve smyslu vlastních selhání. Jan nás zve a říká, že je možné to před Bohem přiznat a s jeho pomocí opustit.

Doba postní – kdy se máme chystat na Velikonoce - je pro nás tedy výzvou ke zkoumání svého nitra. Jak

reaguju na Janovo pozvání k pokání. Beru to jako nepříjemné vyrušení, jako cosi nepatřičného, co mně přece nepatří? A nebo slyším Janovu výzvu k pokání jako pozvání do milosrdné otcovské náruče, které mně vítá navzdory mým selháním? A nebo prostě ta Janova zvolání beru jako předvelikonoční folklor, který už znám a už se s ním nemusím zabývat?

To Janovo pozvání platí pro všechny, ať už pro toho, kdo před Bohem ještě nikdy nepoklekl, tak pro toho, kdo si myslí, že jej už zná.

Potěšte

To Izaiášovo proroctví, na které Jan Křtitel navazuje, začíná slovy „Potěšte, potěšte můj lid.“ Možná, že právě toto je tím hlavním poselstvím proroctví o Janu Křtiteli a o Kristu. Bůh přichází do našich životů, aby nás potěšil. Ale jak to vlastně myslí – potěšil proč a nebo v jakém trápení? Izaiáš tam říká toto:

Všechno tvorstvo je tráva a všechna jeho spolehlivost jak polní kvítí.

Tráva usychá, květ vadne, zavane-li na něj vítr Hospodinův. Věru, lid je pouhá tráva.

Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stále navěky.

Všechno tvorstvo včetně nás lidí má jen omezenou trvanlivost a spolehlivost. Jsou doby, kdy jsme silní a krásní ... a jsou doby, kdy jsem slabí a už ne tak přitažliví, a nakonec jsou doby, kdy mizíme, tak jako suchá tráva. Tohle není legrace a my lidé to často řešíme jenom tak, že na to nemyslíme.

Já sám teď prožívám období, kdy si tu naši zranitelnost a slabost uvědomuji více než jindy – v létě mně umřel můj milý strýc doma na Valašsku, v únoru jsem byl svědkem posledních momentů života mého strýčka z Texasu, a tento týden jsem byl na pohřbu svého dědečka. Lidé, kteří mi byli drazí tu najednou nejsou. A mně je smutno. Smutno, protože mi chybí a smutno, protože mi to připomíná, že ani mé tělo nemládne. Zkušenost se smrtí nás posunuje daleko za hranice naší zóny komfortu – až tam, kde jsme úplně sami. Ale právě v těchto chvílích jsme možná blíže k tomu, abychom porozuměli, o co Pánu Bohu jde. On přichází do našich existenciálních strachů a říká neboj se. Ano, vím o tvém strachu, vím, co tě děsí, ale já sám jsem tvou neměnnou jistotou. Ano, všechno možné se ztrácí, ale to, co jsem ti slíbil, pořád platí. Mám tě rád a mám pro tebe místo v nebi. A ani tady na zemi nebudeš sám – já budu s tebou, já tě povedu – tak jako pastýř vede své ovečky.

Bůh nás chce potěšit svou blízkostí. Zve nás k pokání ne proto aby nás trápil, ale proto aby nás těšil. Křest symbolizuje nejen smrt toho, co je špatné, ale také vzkříšení a nový život.

Ježíšův křest

Markovo vyprávění o Janu křtiteli je stručné a tak hned skáče i na nejpodivnější křest ze všech. Ježíš přišel a byl od Jana pokřtěn. Víme, že i Jan sám se tomu divil, ale Kristus na tom trval. Kristus mohl na tom Janově křtu působit jako odborný asistent, který by posoudil, kdo se kaje doopravdy a kdo jen na oko, mohl odborně komentovat Janovo počínání a chválit ho za jeho zbožnou aktivitu, mohl nabádat lidi, aby se šli nechat pokřtít, ale on nic z toho neudělal. Ježíš se jen potichu přidá do fronty křtěnců, jde a nechá se pokřtít jako všichni ostatní. Kristus nepřichází jako soudce, ale jako přítel nás hříšníků. Stoupá si s námi do jedné řady – do řady podvodníků, darebáků, lhářů a sobců. Nekomentuje do jak hrozných společností se to dostal, ale v klidu se zapojuje do naší řady. Tohle je náš Bůh – Bůh, který se sklání – stává se člověkem. Stojí vedle nás, je nám blízko. Ježíš se s námi ztotožňuje.

Ježíš se narodil jako člověk – dokonce do extrémně chudých poměrů. Pak vyrůstal a kromě krátké epizody z jeho mládí o něm do 30 let nevíme nic. Bible mlčí a tím nám říká, že se stal opravdu obyčejným člověkem, stejným jako ty miliony, o kterých historie mlčí. Ježíš se stal člověkem se vším všudy a teď ve křtu to své sestoupení na zem potvrzuje znovu – jako by říkal, člověče jsem tu s tebou. S tebou ve tvém průšvihy zvaném hřích (i když sám byl bez hříchů). Zároveň Ježíš ale potvrzuje to co Jan říká – ano je třeba pokání, hřích není malicherný problém, je to problém zásadní ... ale je to problém díky Bohu řešitelný.

Ježíš tak svým křtem ukazuje, že tu je s druhými a pro druhé. On sám ten křest nepotřeboval, ale pro nás ostatní jej podstoupil. A na toto jednání pak navazuje Boží potvrzení – sestupuje na něj Duch Svatý Bůh říká, ty jsi můj milovaný syn.

Ježíšův křest je nám tedy příkladem. Křest vlastně není a nemá být jen obřadem – má být jakýmsi nastavením života - nastavením, kdy jdu pokorně s vyznáním svých hříchů, ale jdu také do věcí, které dělám pro druhé. V tomto životním nastavení jsem pak otevřený k Duchu svatému, který mně může naplňovat a proměňovat ke Kristovu obrazu.

Závěr

Co nám tedy dnešní text ukázal?

1. Křest je místo, kde se setkávají Boží sliby o vysvobození s lidským vyznáním hříchu.

2. Boží slovo nás zejména teď před velikonoce volá k pokání – ke zkoumání toho jak žijeme a k hledání Božího pohledu na náš život.
3. Boží pozvání k pokání však nemusí končit v depresi z vlastních selhání. Bůh nás miluje, přijímá, odpouští nám a chce nás potěšit. Potěšit v našich trápeních – a dokonce potěšit i tváří v tvář smrti.
4. Bůh se v Kristu sklonil k nám lidem – je k nám blízko, neštítí se nás, stojí s námi v jedné řadě. Čeká, že i my budeme chtít být pro druhé opravdu bližními. Čeká, že svůj křest budeme brát ne jako vstupenku mezi jakousi elitou, ale jako dar, který budeme předávat i dalším.

Amen